

Michał Kokowski

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0002-5389-9051

Dorota Kozłowska

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0001-5826-4381

Mateusz Hübner

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0003-0438-4315

Działalność Pracowni Naukoznawstwa Instytutu Historii Nauki PAN w 2022 r.

Research Activity of the Science Studies Research Unit at the Institute for the History of Science PAS in 2022

The article discusses the activities and the most significant achievements of the Science Studies Research Unit at the Institute for the History of Science PAS in 2022.

Keywords: science of science, science and technology studies

Słowa kluczowe: naukoznawstwo, nauka o nauce, badanie nauki i techniki w kontekście historyczno-społeczno-kulturowym

1. Działalność mgr Doroty Kozłowskiej

W 2022 r. mgr Dorota Kozłowska kontynuowała badania nad osiągnięciami techniczno-bibliometrycznymi 147 czasopism polskich z dziedziny historia i archiwistyka, dyscyplina historia, porównując je z wykazem czasopism naukowych Ministerstwa Edukacji i Nauki z dnia 21 grudnia 2021 r. Celem tych badań jest utworzenie *Wykazu czasopism historycznych opracowanych przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN*, służącego do techniczno-bibliometrycznej oceny czasopism, a także służącego do stworzenia redakcyjnym (instytucjom) naukowym możliwości samodzielnego wyznaczania punktacji oraz poprawy działalności redaktorskiej i recenzyjnej oraz stworzenie przejrzystej strony internetowej czasopisma zawierającej wszelkie dane niezbędne dla ewentualnego autora i czytelnika.

Efektom prowadzonej pracy była publikacja w czasopiśmie „*Studia Historiae Scientiarum*” artykułu *Wykaz czasopism historycznych oparty na nowym modelu ewaluacji czasopism*¹, a także referat *Wykaz czasopism historycznych oparty na nowym modelu ewaluacji czasopism* wygłoszony na Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność” 29 czerwca 2022 r.

Ponadto w 2022 r. mgr Kozłowska prowadziła pracę (rozpoczętą w 2019 r.) nad utworzeniem bieżącej bibliografii historii nauki polskiej². Wynikiem było opublikowanie w czasopiśmie „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” bibliografii historii nauki polskiej za 2021 r.³ Bibliografia ta obejmuje druki zamieszczone w polskich książkach i czasopiśmie naukowych, a także prace polskich autorów opublikowane za granicą. Pozycji tych za 2021 r. było 698 i jest to efekt przeanalizowania około 300 czasopism z dyscypliny historia zamieszczonych w Wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MEiN z dnia 21 grudnia 2021 r., a także internetowych katalogów bibliotek i baz danych.

Prace nad bieżącą bibliografią historii nauki polskiej skłoniły mgr Kozłowską w 2021 r. do przesłania obecności polskich prac naukowych w wydawanej od 1913 r. bieżącej bibliografii historii nauki kwartalnika „*Isis*” (zarówno prac recenzowanych, jak i tylko uwzględnianych tytułów). Z powodu dużej ilości materiału do poszukiwań prace te trwały także w 2022 r. Po zakończeniu analizy planowane jest opublikowanie artykułu na powyższy temat.

Również w 2022 r. pod redakcją mgr Kozłowskiej ukazała się monografia *Profesor Zbigniew J. Wójcik nestor polskich historyków nauki*⁴. W monografii tej znajduje się także bibliografia prac prof. Zbigniewa Wójcika opracowana przez Marcina Grzymkowskiego i mgr Kozłowską⁵.

Dodatkowymi zadaniami mgr Kozłowskiej w 2022 r. było prowadzenie działu wydawniczego Instytutu⁶ (koordynacja prac związanych z wydawanymi przez Instytut książkami i czasopismami, sprzedaż i wysyłka wydawnictw prenumerowanych przez RUCH, GAR-MOND, KOLPORTER oraz instytucje i indywidualnych odbiorców – w tym egzemplarzy obowiązkowych, nadawanie numerów ISBN, przygotowywanie oferty wydawniczej czasopism).

Ponadto mgr Kozłowska pełniła funkcje: sekretarza Zespołu Historii Kartografii przy Instytucie Historii Nauki PAN (od 2011 r.), członka komitetu redakcyjnego serii „Z dziejów kartografii” (od 2022 r.)⁷, zastępcy redaktora naczelnego czasopisma „*Nauka Polska. Jej*

1 D. Kozłowska, *Wykaz czasopism historycznych oparty na nowym modelu ewaluacji czasopism*, „*Studia Historiae Scientiarum*” 2022, t. 21, s. 613–666.

2 Bibliografia (za kolejny rok – wybór) powstaje w oparciu o publikowaną w latach 1970–2007 *Bieżącą bibliografię historii nauki*. Była ona publikowana jako wkładka do czasopisma „*Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*” i ukazywała się w latach 1971–2007.

3 Eadem, *Bibliografia historii nauki i techniki za 2021 rok (wybór)*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” 2022, nr 2, s. 293–357.

4 *Profesor Zbigniew J. Wójcik nestor polskich historyków nauki*, red. D. Kozłowska, Warszawa 2022.

5 M. Grzymkowski, D. Kozłowska, *Bibliografia prac prof. Zbigniewa Wójcika*, [w:] *Profesor Zbigniew J. Wójcik*, s. 37–178.

6 Wydawcy wpisano na ministerialną listę wydawnictw naukowych. Unikatowy Identyfikator Wydawnictwa 31000, poziom I – 80 punktów: zob. Minister Edukacji i Nauki, Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-w-sprawie-wykazu-wydawnictw-publikujacych-recenzowane-monografi-e-naukowe [dostęp 10.06.2022].

7 *Mapa a tekst*, red. K. Łopatecki, Warszawa 2022 (Z dziejów kartografii, t. 24).

Potrzeby Organizacja i Rozwój” (od 2021 r.; w latach 2014–2020 sekretarza) oraz członka redakcji czasopisma „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” (od 2002 r.).

2. Działalność dr. Mateusza Hübnera

W 2022 r. dr Mateusz Hübner przygotował do druku – preredagowany i znacząco poszerzony źródłowo w oparciu o dodatkowe kwerendy archiwalne i biblioteczne – tekst pracy doktorskiej *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego – zamysł i realizacja*. Opublikował dwa artykuły, wygłosił referat na konferencji naukowej oraz opublikował dwa popularyzatorskie teksty na stronie internetowej TVP Nauka. Brał również udział w organizowaniu życia naukowego w ramach Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN.

Monografia „Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego. Zamysł i realizacja” dotyczy instytucji państwowej, która od 1928 r. za pomocą zasiłków i stypendiów udzielała wsparcia twórczości naukowej, artystycznej i literackiej w II Rzeczypospolitej. W największym stopniu dr Hübner rozbudował rozdział V, w którym przedstawiono działalność Funduszu Kultury Narodowej w latach 1939–1948, a więc na uchodźstwie i w kraju. Monografię poświęconą FKN ukończył przed końcem 2022 r. Liczy ponad 800 stron, została wydana przez Instytut De Republica⁸.

Rezultatem badań dr. Hübnera nad zagadnieniem rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej jest artykuł *Traktat ryski a kwestia rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej*, opublikowany w pracy *Zwycięski pokój czy rozejm na pokolenie? Traktat ryski z perspektywy 100 lat*. W artykule tym dokonano prezentacji trudności i osiągnięć w zakresie rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej po I wojnie światowej. Artykuł dr. Hübnera – *Krytyka «partyjnictwa» w koncepcjach ugrupowań politycznych w czasach Drugiej Rzeczypospolitej* – ukazuje negatywny stosunek przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych II Rzeczypospolitej do narastającego zjawiska szkodliwego rozdrobnienia w polityce na liczne, zantagonizowane partie, które nie były w stanie dojść do porozumienia, utrudniając efektywne rządzenie. Został opublikowany w pracy *Spory o modernizację i demokrację w XX–XXI wieku*⁹.

Na konferencji naukowej „Ład wersalski i zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej” – zorganizowanej przez Instytut De Republica 25 i 26 maja 2022 r. – dr Hübner wygłosił referat *Udział polskich intelektualistów w opracowaniu założeń Ładu wersalskiego*. W wystąpieniu tym przedstawił działalność polskich uczonych, którzy w Paryżu – w okresie kończącej I wojnę światową konferencji pokojowej – w oparciu o własne ustalenia naukowe wykazywali zasadność postulatów w formowanych i forsowanych przez polityków tworzących Komitet Narodowy Polski¹⁰.

8 M. Hübner, *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego. Zamysł i realizacja*, Warszawa 2022, s. 824.

9 Idem, *Traktat ryski a kwestia rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej*, [w:] *Zwycięski pokój czy rozejm na pokolenie? Traktat ryski z perspektywy 100 lat*, red. Z. Girzyński, J. Kłaczek, Warszawa 2022, s. 295–325; idem, *Krytyka «partyjnictwa» w koncepcjach ugrupowań politycznych w czasach Drugiej Rzeczypospolitej*, [w:] *Spory o modernizację i demokrację w XX–XXI wieku*, red. G. Radomski, M. Strzelecki, A. Lewandowski, M. Winclawska, Toruń 2022, s. 33–52.

10 Idem, *Udział polskich intelektualistów w opracowaniu założeń Ładu wersalskiego*, Konferencja „Ład wersalski i zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej”. Instytut De Republica (Toruń, 25–26.05.2022 r.) [referat].

Na stronie internetowej TVP Nauka opublikowano artykuły popularyzatorskie dr. Hübnera: *Polska Akademia Umiejętności. Krajowa reprezentacja nauki* oraz *Towarzystwo Naukowe Warszawskie. Spadkobierca tradycji badań naukowych*. Dokonano w nich syntetycznej prezentacji dorobku i działalności PAU oraz TNW¹¹.

Od października 2022 r. dr Hübner prowadzi Seminarium Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN „Naukoznawstwo: historia i współczesność”. W 2022 r. w tym Seminarium uczestniczyli prof. dr hab. Leszek Zasztowt (Uniwersytet Warszawski/Instytut Historii Nauki PAN), prof. dr hab. Piotr Biliński (Uniwersytet Jagielloński) oraz dr Patryk Tomaszewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Prof. Zasztowt 10 października przedstawił referat *Autonomia nauki (uniwersytetów, uczelni i instytucji naukowych) a zarządzanie nauką w XXI w. Czy wolność badań jest konieczna?*. 14 listopada prof. Biliński wygłosił referat *Stanisław Kutrzeba jako organizator nauki polskiej*. Autorem wystąpienia *Praca naukowa w korporacjach akademickich* był dr Tomaszewski, który wziął udział w Seminarium 12 grudnia. Wszystkie spotkania seminaryjne odbyły się w formie zdalnej za pośrednictwem platformy ZOOM.

3. Działalność prof. dr hab. Michała Kokowskiego

W 2022 r. prof. Kokowski prowadził trzy projekty badawcze z zakresu naukoznawstwa.

W pierwszym pt. „Plan odbudowy IHN PAN” wskazano – z perspektywy naukoznawstwa, w tym metodologii historii nauki – możliwości odbudowy infrastruktury materialnej i niematerialnej oraz zaplecza konceptualnego IHN PAN. Wyniki takich analiz zostały przedstawione w dwóch referatach¹².

W drugim projekcie pt. „Ewaluacja czasopism z historii i historii nauki w modelu ministerialnym i Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN” przedstawione zostały wyniki ewaluacji czasopism w dwóch różnych modelach: ministerialnym, który jest nietransparentny, i Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN, który jest transparentny i mierzy doskonałość wydawniczą, określoną obiektywnymi wskaźnikami. Efekty tych analiz zostały przedstawione w dwóch referatach i jednym artykule¹³.

11 Idem, *Polska Akademia Umiejętności. Krajowa reprezentacja nauki*, nauka.tvp.pl/63917946/polska-akademia-umiejtnosci-akademia-reprezentacja-nauki [dostęp 17.03.2023]; idem, *Towarzystwo Naukowe Warszawskie. Spadkobierca tradycji badań naukowych*, nauka.tvp.pl/63990548/towarzystwo-naukowe-warszawskie-spadkobierca-tradycji-badan-naukowych [dostęp 17.03.2023].

12 M. Kokowski, *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 28.03.2022 r.) [referat]; idem, *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*, cz. 2, *Odbudowa (?) Instytutu a różne perspektywy poznawcze i pragmatyczne oraz postawa dialogiczna*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 11.04.2022 r.) [referat].

13 Idem, *Czasopisma z historii nauki na liście czasopism MEiN (21.12.2021)*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 30.05.2022 r.) [referat]; idem, *Wykaz czasopism historycznych opracowany przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN – pierwsze wyniki*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 29.06.2022 r.) [referat]; idem, *Punktacją czasopism z historii nauki w Wykazach czasopism MNiSW (25.01.2017), MEiN (21.12.2021) oraz PN IHN PAN*, „Studia Historiae Scientiarum” 2022, t. 21, s. 667–700.

W trzecim projekcie pt. „O rzekomej wypowiedzi Władysława Tatarkiewicza na temat metodologii historii” wyjaśniono kwestię autorstwa pewnej wypowiedzi na temat charakterystyki historyka nauki, którą przypisywano dotąd w literaturze naukowej Tatarkiewiczowi. Efekty tych analiz zostały przedstawione w jednym referacie¹⁴.

W 2022 r. prof. Kokowski prowadził także dwa projekty badawcze z zakresu historii nauki.

W pierwszym pt. „Mikołaj Kopernik (1473–1543)” przedstawiono syntetyczne ujęcie dokonań Mikołaja Kopernika i podsumowano dotychczasowe badania tej tematyki. Wyniki zostały przedstawione w postaci jednego hasła encyklopedycznego („Wielcy Polacy”, Fundacja Panteon Narodowy), jednego artykułu (opublikowanego przez Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum w 2023 r.), dwóch wypowiedzi w ramach dyskusji panelowych („Wielkie Pytania w Krakowie: Dziedzictwo Kopernika”. Prolog do Światowego Kongresu Kopernikańskiego oraz „Mikołaj Kopernik – fakty i mity z życia codziennego Wielkiego Astronoma”, seminarium popularno-naukowe w ramach przygotowań do Światowego Kongresu Kopernikańskiego z cyklu „Olsztyński Wehikuł Czasu”) oraz jednego wywiadu (PAP – Nauka w Polsce)¹⁵.

W drugim projekcie pt. „Thomas S. Kuhn and the Copernican Revolution: his Mistakes, Omissions and Exaggerated Accents” przypomniane zostały wyniki monografii prof. Kokowskiego z 2001 r., opublikowanej w serii „Studia Copernicana”, t. 39, która jest jedyną w literaturze światowej monografią poświęconą tematyce interpretacji rewolucji kopernikańskiej przez Kuhna. Tematyce tej poświęcono referat podczas Konferencji „*The Structure of Scientific Revolutions* (1962) by T.S. Kuhn versus Science Studies: the Polish Context”¹⁶.

W 2022 r. prof. Kokowski prowadził także interdyscyplinarny projekt badawczy pt. „100-lecie Związku Polaków w Niemczech w kontekście naukoznawstwa, historii, historii idei oraz historii pamięci”. Celem było przypomnienie w Krakowie i Warszawie zapominaanej i zaniedbywanej tam problematyki Związku Polaków w Niemczech oraz autochtonów kresów północnych i zachodnich w związku z obchodami 100-lecia Związku. Tematyce tej

14 Idem, *O rzekomej wypowiedzi Władysława Tatarkiewicza na temat metodologii historii*, III Kwartalna konferencja Komisji Historii Nauki PAU „Z kart historii nauki i jej metodologii”, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa Instytutu Historii Nauki PAN (platforma Zoom, 22.06.2022 r.) [referat].

15 Idem, *Mikołaj Kopernik (1473–1543)*, „Wielcy Polacy”, Fundacja Panteon Narodowy, www.panteonnarodowy.org/wielcy-polacy/72-mikolaj-kopernik [dostęp 30.05.2023]; idem, *Dokonania Mikołaja Kopernika z astronomii matematycznej i fizycznej*, [w:] *Kopernik i jego świat*, red. M. Banaś, N. Haliński, Warszawa 2023, s. 10–20; idem, K. Mikułski, M. Karas, K. Głowacka, *Czego nie wiemy o Koperniku?*, dyskusja panelowa prowadzona przez red. Karolinę Głowacką (*Radio Naukowe*) w ramach „Wielkie Pytania w Krakowie: Dziedzictwo Kopernika”. Prolog do Światowego Kongresu Kopernikańskiego (Kraków, Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego, 28.11.2022 r.). www.youtube.com/watch?v=StXraBUG-Co [1:33:50] [dostęp 30.05.2023]; M. Kokowski, J. Sikorski, W. Szalkiewicz, A. Korytko, M. Jarmułowicz, *Mikołaj Kopernik – fakty i mity z życia codziennego Wielkiego Astronoma*, seminarium popularno-naukowe w ramach przygotowań do Światowego Kongresu Kopernikańskiego z cyklu „Olsztyński Wehikuł Czasu” (Olsztyn, Zamek Kapituły Warmińskiej, 8.12.2022 r.), www.youtube.com/watch?v=y1RcUuEgkwU [dostęp 30.05.2023]; M. Kokowski, J. Kiewisz-Wojciechowska, *Wiele źródeł o Koperniku wciąż jest do odnalezienia*, relacja z wywiadu prof. Michała Kokowskiego, wywiad przeprowadziła Joanna Kiewisz-Wojciechowska, „PAP – Nauka w Polsce”, 28.12.2022 r., naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C94815%2Cprof-michal-kokowski-wiele-zrodel-o-koperniku-wciaz-jest-do-odnalezienia [dostęp 30.05.2023].

16 M. Kokowski, *Thomas S. Kuhn and the Copernican Revolution: his Mistakes, Omissions and Exaggerated Accents*, konferencja „*The Structure of Scientific Revolutions* (1962) by T.S. Kuhn versus Science Studies: the Polish Context”, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN Kraków, 12.09.2022 r.) [referat].

poświęcone zostały dwa referaty przedstawione podczas konferencji „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”¹⁷.

W 2022 r. prof. Kokowski zorganizował pięć wydarzeń naukowych:

1. posiedzenia naukowe Komisji Historii Nauki PAU, na których wygłoszono 10 referatów¹⁸;

2. III Kwartalną Konferencję Komisji Historii Nauki PAU „Z kart historii nauki i jej metodologii”, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa Instytutu Historii Nauki PAN (platforma Zoom, 22 czerwca 2022 r.) podczas konferencji przedstawiono 6 referatów¹⁹;

3. Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU; do czerwca 2022 r. odbyło się 5 seminariów²⁰;

- 17 Idem, *Wprowadzenie do konferencji: ZPwN a historia, pamięć historyczna i tradycje różnych polskich Kresów*, Naukowa konferencja online „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”, Polska Akademia Umiejętności, Stacja PAU w Gdańsku, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 23.11.2022 r.) [referat]; idem, *Autochtoni i ZPwN a Kraków i Polski Panteon Narodowy*, Naukowa konferencja online „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”, Polska Akademia Umiejętności, Stacja PAU w Gdańsku, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 23.11.2022 r.) [referat].
- 18 Lista referatów: dr inż. Krzysztof Petelczyc (Zakład Optyki i Fotoniki, Wydział Fizyki, Politechnika Warszawska), *Zasłużył na Nobla? Pomysły Mieczysława Wolfkego wyprzedzające jego epokę* (19.01.2022 r.); dr hab. Tomasz Pudłocki, prof. UJ (Instytut Historii UJ), *Świątynia wiedzy i władzy. Polityka na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w latach 1918–1939* (26.01.2022 r.); dr hab. Maria Stinia, prof. UJ (Instytut Historii UJ), *Krakowskie środowisko historyków kultury 1918–1939* (23.02.2022 r.); prof. dr. Katrin Steffen (University of Sussex, Brighton, Wielka Brytania), *Blood and Metal. The Transnational Lives of Ludwik Hirsfeld and Jan Czochralski in the 20th Century* (23.03.2022 r.); dr hab. Gabriela Besler, prof. UŚ (Instytut Filozofii, Uniwersytet Śląski), *Niepublikowana korespondencja polskich logików z Heinrichem Scholzem w latach 1928–1956* (27.04.2022 r.); dr hab. Anna Górecka-Nowak i dr Alina Chrzastek (Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego) oraz J.T. (Han) van Gorsel (Esso-Exxon/ExxonMobil, USA), *Profesor Józef Zwierzycki (1888–1961) – wielki geolog, odkrywca złóż Indonezji i Polski* (25.05.2022 r.); dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski, Cieszyn), *O uczeniu się uprawiania nauki i kolektywach myślowych w refleksji metanaukowej Ludwika Flecka* (15.06.2022 r.); dr hab. Maciej Zdanek, prof. UJ (Archiwum UJ, Kraków), *Narodziny historiografii uniwersyteckiej w Krakowie w XVII w. jako odrębnej gałęzi dziejopisarstwa* (26.10.2022 r.); dr Paweł Brzegowy (Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich), *Mineralogia i geologia na Uniwersytecie Lwowskim doby austriackiej* (23.11.2022 r.); dr hab. Andrzej Bonusiak, prof. UR (Instytut Historii, Uniwersytet Rzeszowski), *Rzeszowski ośrodek badań polonijnoznawczych. Drogi rozwoju* (14.12.2022 r.).
- 19 Lista referatów: prof. dr hab. Jan Woleński (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie), *Jak uprawiać historię nauki w kontekście historiografii ogólnej*; prof. dr hab. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *O rzekomej wypowiedzi Władysława Tatarkiewicza na temat metodologii historii*; dr Marcin Krasnodębski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Emil Meyerson – zapomniany gigant filozofii nauki*; dr A. Wioletta Miśkiewicz (CRHC/CNRS, Archives Henri Poincaré Nancy/Strasbourg), *Publikacja traktatu Kazimierza Twardowskiego «O czynnościach i wytworach» na tle obchodów 250 rocznicy założenia Uniwersytetu Lwowskiego*; dr Paweł Brzegowy (Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich), *Emil Łucjan Habdank Dunikowski (1855–1924) w świetle archiwaliów lwowskich*; dr inż. Krzysztof Petelczyc (Zakład Optyki i Fotoniki, Wydział Fizyki, Politechnika Warszawska), *Mieczysław Wolfke. Etos innowacyjnego naukowca*.
- 20 Lista referatów: prof. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)* (28.03.2022 r.); prof. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza), cz. 2, Odbudowa (?) Instytutu a różne perspektywy poznawcze i pragmatyczne oraz postawa dialogiczna* (11.04.2022 r.); prof. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Czasopisma z historii nauki na liście czasopism MEiN* (21.12.2021) (30.05.2022 r.); prof. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Wykaz czasopism historycznych opracowany przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN – pierwsze wyniki* (29.06.2022 r.); Dorota Kozłowska (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Wykaz czasopism historycznych opracowany przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN – pierwsze wyniki* (29.06.2022 r.).

4. Konferencję „*The Structure of Scientific Revolutions* (1962) by T.S. Kuhn versus Science Studies: the Polish Context”, Komisja Historii Nauki PAU; Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 12 września 2022 r.); na konferencji wygłoszono 6 referatów²¹;

5. Konferencję naukową „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”, Polska Akademia Umiejętności; Stacja PAU w Gdańsku; Komisja Historii Nauki PAU; Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 23 listopada 2022 r.); podczas konferencji przedstawiono 11 referatów²²;

Prof. Kokowski w 2022 r. brał także udział w pracach Światowego Kongresu Kopernikańskiego w roli członka Komitetu Honorowego i organizatora trzech konferencji (w części olsztyńskiej Kongresu).

Prof. Kokowski pełni m.in. funkcję redaktora naczelnego i naukowego, sekretarza oraz webmastera OJS czasopisma „*Studia Historiae Scientiarum*”, indeksowanego m.in. w Scopus i DOAJ. Pod jego redakcją ukazał się w 2022 r. 21 tom tego czasopisma²³.

Bibliografia

Artykuły i monografie

Grzymkowski M., Kozłowska D., *Bibliografia prac prof. Zbigniewa Wójcika*, [w:] *Profesor Zbigniew J. Wójcik nestor polskich historyków nauki*, red. D. Kozłowska, Warszawa 2022, s. 37–178.

Hübner M., *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego. Zamysł i realizacja*, Warszawa 2022.

Hübner M., *Traktat ryski a kwestia rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej*, [w:] *Zwycięski pokój czy rozejm na pokolenie? Traktat ryski z perspektywy 100 lat*, red. Z. Girzyński, J. Kłaczek, Warszawa 2022, s. 295–325.

21 Lista referatów: prof. Adam Grobler (Uniwersytet Opolski), *Incommensurability Explained in Terms of Presuppositions*; dr Anna Michalska (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), *Continuity and Discontinuity in the Process of Scientific Development: Thomas S. Kuhn and Stefan Amsterdamski*; dr Zbigniew Liana (Wydział Filozoficzny UPJP II w Krakowie), *Józef Życiński's Critical Reading of Kuhn's Structure: A Plea for a Consequent Meta-Scientific Realism*; prof. Jan Woleński (Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania), *History or Historiosophy of Science*; prof. Wojciech Sady (Instytut Filozofii, Uniwersytet Śląski), *Most Important Kuhn's Mistakes*; prof. Michał Kokowski (Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Thomas S. Kuhn and the Copernican Revolution: his Mistakes, Omissions and Exaggerated Accents*.

22 Lista referatów: prof. Michał Kokowski (Komisja Historii Nauki PAU, Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Wprowadzenie do konferencji: ZPwN a historia, pamięć historyczna i tradycje różnych polskich Kresów*; prof. Marek Masnyk (Uniwersytet Opolski), *Czy i komu potrzebna jest pamięć o Dzielnicy I Związku Polaków w Niemczech*; dr Bernard Linek (Instytut Śląski, Opole), *Polacy górnośląscy a prowincja górnośląska (1922–1933)*; prof. Janusz Małek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), *Kwestia mazurska w działalności ZPwN*; prof. Stanisław Achremczyk (Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn), *Ludzie polskiej Warmii*; prof. Józef Borzyszkowski (Uniwersytet Gdański), *Stanisław Sierakowski i Waplewo a Związek Polaków w Niemczech*; dr Jan Chłosta (Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn), *Oblicze religijne ZPwN*; prof. Cezary Obracht-Prondzyński (Uniwersytet Gdańsk), *Wokół pamięci o Związku Polaków w Niemczech na ziemi bytowskiej*; prof. Andrzej Sakson (Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Polityka niepamięci? ZPwN w świadomości Polaków – uwagi i refleksje*; prof. Jowita Kęcińska-Kaczmarek (Akademia Pomorska w Słupsku), *Czy Książd Bolesław Domański należy tylko do przeszłości?*; prof. Michał Kokowski (Komisja Historii Nauki PAU, Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN), *Autochtoni i ZPwN a Kraków i Polski Panteon Narodowy*.

23 Zob. wydanie elektroniczne: ojs.ejournals.eu/SHS/issue/view/volume-21 [dostęp 30.05.2023].

- Hübner M., *Krytyka «partyjnictwa» w koncepcjach ugrupowań politycznych w czasach Drugiej Rzeczypospolitej*, [w:] *Spory o modernizację i demokrację w XX–XXI wieku*, red. G. Radomski, M. Strzelecki, A. Lewandowski, M. Winclawska, Toruń 2022, s. 33–52.
- Hübner M., *Polska Akademia Umiejętności. Krajowa reprezentacja nauki*, nauka.tvp.pl/63917946/polska-akademia-umiejtnosci-krajowa-reprezentacja-nauki [dostęp 17.03.2023].
- Hübner M., *Towarzystwo Naukowe Warszawskie. Spadkobierca tradycji badań naukowych*, nauka.tvp.pl/63990548/towarzystwo-naukowe-warszawskie-spadkobierca-tradycji-badan-naukowych [dostęp 17.03.2023].
- Kokowski M., *Punktacja czasopism z historii nauki w Wykazach czasopism MNiSW (25.01.2017), MEiN (21.12.2021) oraz PN IHN PAN*, „*Studia Historiae Scientiarum*” 2022, t. 21, s. 667–700, DOI 10.4467/2543702XSHS.22.019.15985.
- Kokowski M., *Mikołaj Kopernik (1473–1543)*, „*Wielcy Polacy*”, Fundacja Panteon Narodowy, www.panteonnarodowy.org/wielcy-polacy/72-mikolaj-kopernik [dostęp 30.05.2023].
- Kokowski M., *Dokonania Mikołaja Kopernika z astronomii matematycznej i fizycznej*, [w:] *Kopernik i jego świat*, red. M. Banaś, N. Haliński, Warszawa 2023, s. 10–20.
- Kokowski M., Kiewisz-Wojciechowska J., M. Kokowski, J. Kiewisz-Wojciechowska, *Wiele źródeł o Koperniku wciąż jest do odnalezienia*, relacja z wywiadu prof. Michała Kokowskiego, wywiad przeprowadziła Joanna Kiewisz-Wojciechowska, „*PAP – Nauka w Polsce*”, 28.12.2022 r., naukawpolsce.pl/aktualnosci/news%2C94815%2Cprof-michal-kokowski-wiele-zrodel-o-koperniku-wciaz-jest-do-odnalezienia [dostęp 30.05.2023].
- Kozłowska D., *Bibliografia historii nauki i techniki za 2021 rok (wybór)*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” 2022, z. 2, s. 293–357.
- Kozłowska D., *Wykaz czasopism historycznych oparty na nowym modelu ewaluacji czasopism*, „*Studia Historiae Scientiarum*” 2022, t. 21, s. 613–666, DOI 10.4467/2543702XSHS.22.018.15984.
- Profesor Zbigniew J. Wójcik nestor polskich historyków nauki*, red. D. Kozłowska, Warszawa 2022.

Referaty, dyskusje panelowe

- Hübner M., *Udział polskich intelektualistów w opracowaniu założeń Ładu wersalskiego*, Konferencja „Ład wersalski i zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej”, Instytut De Republica (Toruń, 25–26.05.2022 r.) [referat].
- Kokowski M. *Autochtoni i ZPwN a Kraków i Polski Panteon Narodowy*, Naukowa konferencja online „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”, Polska Akademia Umiejętności, Stacja PAU w Gdańsku, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 23.11.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *Czasopisma z historii nauki na liście czasopism MEiN (21.12.2021)*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 30.05.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *O rzekomej wypowiedzi Władysława Tatarkiewicza na temat metodologii historii*, III Kwartalna konferencja Komisji Historii Nauki PAU „Z kart historii nauki i jej metodologii”, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa Instytutu Historii Nauki PAN (platforma Zoom, 22.06.2022 r.) [referat].

- Kokowski M., *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 28.03.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*, cz. 2, *Odbudowa (?) Instytutu a różne perspektywy poznawcze i pragmatyczne oraz postawa dialogiczna*, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 11.04.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *Thomas S. Kuhn and the Copernican Revolution: his Mistakes, Omissions and Exaggerated Accents*, konferencja „*The Structure of Scientific Revolutions (1962) by T.S. Kuhn versus Science Studies: the Polish Context*”, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN Kraków, 12.09.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *Wprowadzenie do konferencji: ZPwN a historia, pamięć historyczna i tradycje różnych polskich Kresów*, Naukowa konferencja online „100-lecie Związku Polaków w Niemczech”, Polska Akademia Umiejętności, Stacja PAU w Gdańsku, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN (Kraków, 23.11.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., *Wykaz czasopism historycznych opracowany przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN – pierwsze wyniki*”, seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU (platforma Zoom, 29.06.2022 r.) [referat].
- Kokowski M., Mikulski K., Karas M., Głowacka K.. *Czego nie wiemy o Koperniku?*, dyskusja panelowa prowadzona przez red. Karolinę Głowacką (*Radio Naukowe*) w ramach „Wielkie Pytania w Krakowie: Dziedzictwo Kopernika”. Prolog do Światowego Kongresu Kopernikańskiego (Kraków, Audytorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego, 28.11.2022 r.). www.youtube.com/watch?v=StXraBUG-Co [1:33:50] [dostęp 30.05.2023].
- Kokowski M., Sikorski J., Szalkiewicz W., Korytko A., Jarmułowicz M., *Mikołaj Kopernik – fakty i mity z życia codziennego Wielkiego Astronoma*, seminarium popularno-naukowe w ramach przygotowań do Światowego Kongresu Kopernikańskiego z cyklu „Olsztyński Wehikuł Czasu” (Olsztyn, Zamek Kapituły Warmińskiej, 8.12.2022 r.), www.youtube.com/watch?v=y1RcUuEgkwU [dostęp 30.05.2023].

prof. dr hab. **Michał Kokowski** – absolwent trzech uczelni (Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Jagielloński, Papieska Akademia Teologiczna), fizyk, historyk i filozof nauki oraz naukoznawca, kopernikanista, badacz zagadnień interdyscyplinarnych, redaktor naczelny czasopisma „*Studia Historiae Scientiarum*”, członek korespondent International Academy of the History of Science, przewodniczący Komisji Historii Nauki PAU, członek Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, członek Komitetu Naukoznawstwa PAN, kierownik Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN.
e-mail: michal.kokowski@gmail.com

mgr **Dorota Kozłowska** pracuje w Instytucie Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN. Jej zainteresowania badawcze obejmują naukoznawstwo, historię nauk przyrodniczych i historię nauk technicznych. Obecnie pracuje nad przygotowywa-

niem bieżącej bibliografii historii nauki polskiej, wykazem osiągnięć techniczno-bibliometrycznych polskich czasopism historycznych oraz bada obecność polskich prac naukowych w wydawanej od 1913 r. bieżącej bibliografii historii nauki kwartalnika „Isis”.

e-mail: dorotapeczlewicz@gmail.com

dr **Mateusz Hübner** – adiunkt w Instytucie Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN. Specjalizuje się w historii Polski XIX–XX w. Jego badania dotyczą w szczególności historii nauki, jej organizacji oraz polityki naukowej. Jest autorem monografii: *„Pułkownicy”. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej* (Warszawa 2020) oraz *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego. Zamyśl i realizacja* (Warszawa 2022). Należy do Komisji Historii Nauki PAU oraz Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Pełni funkcję Dyrektora Programowego Komitetu Kasy im. Józefa Mianowskiego. Jest członkiem redakcji „Rozpraw z Dziejów Oświaty”.

e-mail: mateuszhubner@wp.pl

Data zgłoszenia artykułu: 30 maja 2023

Data przyjęcia do druku: 15 czerwca 2023